

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnisti mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Bratom Srbom na pomoč.

Takoj, ko smo dobili prvo vest o nesreči, ki je zadela naše brate Srbe v kraljevini, smo hoteli opozoriti Slovence, da je dolžnost priskočiti rodnim bratom na pomoč. Nismo tega storili samo za to, ker smo vedeli, da med nami živi mož, ki ga na take reči ni treba opozarjati in ki gotovo stori svojo dolžnost kot človek in kot Slovan.

Ta mož je ljubljanski župan, gospod Ivan Hribar. V njega smo zaupali in nismo smo se zmotili, ker on je svojo dolžnost razumel in je sklical včeraj v mestno posvetovalnico več ljubljanskih meščanov v svrhu posvetovanja o temu, kako priskočiti na pomoč bratom Srbom, ki jih je zadela tako velika nesreča, in ako Slovenci res dejansko pokažejo svojo ljubezen do bratov Srbov — kar se gotovo tudi zgodi — bo to v prvi vrsti zasluga ljubljanskega župana, ki se ne zadovoljuje s tem, da o jugoslovanski solidarnosti samo govori, nego jugoslovansko tudi misli, čuti in — dela.

Pomoč bratom Srbom je res nujno potrebna. Škoda, ki jo je napravila povodenj je naravnost ogromna in zato je sveta dolžnost Slovencev, da tudi oni po skromnih svojih močeh sodelujejo pri pomožni akciji. Diktira nam to dolžnost naše človekoljubje in bratoljubje. Udeležili smo se pomožne akcije za Sicilijance in Kalabreze, torej se udeležimo tem prej pomožne akcije za naše rodne brate, za kri naše krvi, za Srbe.

Mnogo ne moremo dati, ker mnogo nimamo. Bratje Srbi gotovo niti od nas ne pričakujejo mnogo, ker dobro vedo, da smo majhen in ubog narod in ravno za to jih gotovo tem bolj razveseli vsaka pomoč, ki jo dobijo od nas, ker oni v tem ne bodo gledali številke, nego v prvi vrsti našo bratško ljubezen, ki se najbolje pokaže v nesreči.

Ali s samim platoničnim sočustvovanjem mi naše bratske ljubezni ne dokažemo, ker od našega platoničnega sočustvovanja ne bodo imele žrtve povodnji iz Kragujevca in okolice ničesar. Treba je nekaj žrtvovati za brate, in mi smo prepričani, da se Slovenci odzovejo po svojih močeh pozivu odbora, ki se sestavi pod predsedništvom ljubljanskega župana gospoda Ivana Hribarja in da pokažejo, da so vedno pripravljeni priskočiti svojim bratom v nesreči tudi dejansko na pomoč.

Iz slovenskih krajev.

Iz Vrhnike in okolice.

Občinski zbor vrhniške mlekarne se je po poročilu „Lažljuba“ vršil v popolnem miru in soglasju zadružnikov z vsemi ukrepi odbora. Srečni in zadovoljni so baje odhajali od zbora te vzorne mlekarne. Da je temu v resnici baš nasprotno, si

lahko vsakdo misli. Kajti nobeden občni zbor te mlekarne še ni bil tako buren kot letošnji. Zadružniki so se bridko pritoževali nad tem, da se jim plačuje mleko le po 11 vinarjev, dočim ga Trifolij v Trstu, s katerim ima mlekarica 10 letno pogodbo, prodaja po 40 vinarjev, od katerega denarja nimajo zadružniki nobenega haska. Pritoževali so se nad tem, da je naročala mlekarica led iz Gorenjskega, dočim bi bila lahko po zimi dobila zastoj, itd. itd. Toraj molčite lepo, če že ne marate pisati resnice!

Cirkus pride! V kratkem se bo vršil na Vrhniki shod „Slomškove zveze“ za vrhniški in logaški sodni okraj. Težko že pričakujemo tega najnovejšega cirkusa, kajti radovedni smo v resnici že, kdo so tisti značajni vzgojitelji naše mladine, ki so za peščico leče prodali svoje prepričanje klerikalcem, ki so vse preje kot prijatelji in zagovorniki učiteljsstva.

„Za denar vse — brez denarja niti službe božje!“ — to je vsekakor deviza župnika pri sv. Joštu, Antona Nagodeta. Kmetje so nabrali za popravilo podružniške cerkve 4000 K, ki so naenkrat zadušale ljubljanskemu škofu, ki je prišel pred kratkim tudi na lov v Smrečje, a je moral oditi prazen. Sedaj je prevzel njegovo vlogo župnik Nagode, povabil je kmete k sebi in jim rekel, da naj mu izročijo denar! Ti pa so se mu kratkoinimalo uprili. Obljubljal jim je vse mogoče stvari, dajal za pijačo, a bilo je vse zaman. Slednjič pa jim je rekel, da ne bo nikdar več maše v smreški podružnici, če mu ne dajo denarja. Kmetje pa se tudi sedaj še niso uklonili, ampak so raje brez maše, kot pa da bi izročili svoj denar za nenasitno farško bisago, oziroma za škofove zavode v Št. Vidu. Vsa čast in priznanje našim vrlim kmečkim bratom, ki se tako odločno upirajo klerikalnemu gospodstvu. Naprej in zmaga bo naša!

Tatvina. Dne 26. t. m. je šla posestnica Apolonija Košir iz Male Ligojne od doma, zaklenila je hišne duri in odšla. Ko pride nazaj, najde vrata iz tečajev in takoj se je dvignil sum v njej, da je morda kdo vlomil v njeno stanovanje. In res, ni se zmotila! Ko pride v sobo, je bilo prvo, da pogleda v krilo, viseče na zidu, v katerem je imela shranjen denar v znesku 108 K 12 vin. Denarja seveda ni bilo nikjer, zmanjkal pa je tudi črn klobuk in žepni nožič. Tatu so včeraj aretirali na Vrhniki.

Bevke pri Vrhniki.

Naš zadnji dopis v Vašem cenjenem listu je imel viden uspeh — odprl je ljudem oči. In sicer celo takim ljudem, ki so doslej slepo drčili čez drin in strn za farovško suknjo, ki so slepo storili vse, kar jim je ukazal „gospod“. In glej — čez noč se je vse izpremenilo! Bevke, ta doslej ultraklerikalna postojanka je dobilo med prepričanimi slovenskimi kmeti, ki se jim je pri-

čelo pa v zadnjem času stopati celo na tilnik — česar še neumna živina ne trpi — te Bevke toraj so dobile svoje upornike! Kakor smo že zadnjič omenili, kupili so klerikalci s kmetovim denarjem seveda popolnoma izven vasi čisto nepripravno stavbišče, 1600 m² veliko za 1800 K ležeče 100 metrov od pokopališča, dočim so kmetje ponujali krasen prostor, obsegajoč 2000 m² sredi vasi za 500 K. Modri klerikalni petelini pa niso o tem hoteli ničesar vedeti — ker imajo profijt od tega! No, in začel se je boj! Petinštirideset bevških posestnikov in davkoplačevalcev je sestavilo ugovor proti temu nečuvnemu činu par koristolovcev na deželno vladno ter opremili ta ugovor s svojimi polnimi imeni. — Radovedni smo sedaj, kaj se bo ukrenilo. — In še druge upornike imamo v Bevkah. Doslej so plačevali naši kmetje po 12 K 64 vin. bere. Sedaj pa so jim blaženi osrečevalci ljudstva povišali bero na 24 K 84 vin. Umevno je, da si kaj takega tudi v Bevkah niso pustili dopasti in rekli so, da sedaj sploh ne bodo plačali bere poprej kot pride rešitev njihove pritožbe, ki so jo vložili pri okrajnem glavarstvu. — Pač veselo znamenje, da so se začeli enkrat kmetje sami gibati, brez vsake komande in to v najbolj zagriženih klerikalnih gnezdi. „Jutro“ bo s paznim očesom sledilo temu naravnemu odporu proti klerikalizmu, ki bo tem očitnejši, čim bolj bodo skušali duhovni izrabljati svojo moč.

Trst.

Narodna delavska organizacija in zveza jugoslovanskih železničarjev v Trstu praznujeta delavski praznik 1. majnika 1910. Vspored: Dopoldne ob 9. uri manifestacijski shod v dvorani Narodnega doma: 1. majnik in narodni delavci. Po shodu obhod po mestu z društveno zastavo. Popoldne točno ob 2. uri odhod iz društvenih prostorov na Opčino z društveno zastavo in godbo na čelu. Ob pol 4. uri sprejem Tržačanov pa okoličanskih narodnih društev s proseško godbo na čelu. Odhod na slavnostni prostor k veliki ljudski veselici, pri kateri sodeluje več pevskih društev iz Trsta, okolice in Krasi. Med veselico ljudski ples. Vstopnina k veselici 50 vin. Vsaki plesni komad 10 vin. Tramvaj iz Trsta in nazaj 1 K za osebo. Vozni listki in vstopnice so v predprodaji pri vratarici Narodnega doma in v uradu N. D. O.

Slovanski Jug.

Jubilej kneza Nikole. Govorilo se je, da namerava knez Nikola povodom letošnjega jubileja pomilostiti vse, ki so bili obsojeni v znanem cetinjskem procesu, pri katerem je fungiral kot glavni svedok vohun Nastič, ki ga je potem knez Nikola posodil

— to je namreč blago, ki se da kupiti, prodati in tudi posoditi — Rauchu in Accurtiju za zagrebški veleizdajniški proces. Vesti o pomilostitvi je lansiral sam knez Nikola, samo da bi ga potem njegovi hlapci prosili, naj tega nikar ne stori in da se more potem izgovarjati, da bi on rad pomilostil obsojenca, ali da se „narodu“ noče zameriti. In res priobčuje vladin organ „Cetinjski Vijestnik“ cele članke, v katerih roti kneza, naj se nikar ne spozabi in naj nikar ne pomilosti „zločincev“, ki so mu „stregli po življenju“. Knez Nikola bo seveda prav rad vslišal te prošnje svojih hlapcev in potem poreče, da ne more storiti kaj takega, proti volji svojega — „naroda“. Star lisjak je to, ta knez Nikola!

Madžarske šole na Hrvaškem. Nova hrvaška vlada hoče omejiti ustanavljanje novih madžarskih šol in zapreti nekoliko že obstoječih. To zahteva od nje vsa hrvaška javnost, ker je v tem oziru Rauchova vlada zgrešila več kot vse dosedanje na Hrvaškem. S to nakano vlade dr. Tomašića se dovaja v zvezo tudi potovanje bana Tomašića in načelnika naučnega vladnega odseka dr. Amruša v Budimpešto.

Splošni pregled.

Poljaki.

Avstrijski Slovani so doživeli s Poljaki novo razočaranje. Mislili so, da so se Poljaki končno naveličali hlapčevanja vsaki vladi in so računali na njihovo pomoč v parlamentu. Pa so se zmotili, ker Poljaki so izjavili, da ne morejo stopiti v odločno opozicijo napram vladi. Poljaki so se že preveč navadili hlapčevati vsaki avstrijski vladi in bi se zelo neprijetno počutili v opoziciji. Dosti časa še poteče, predno Poljaki spremenijo svojo politiko in dokler pri njih dozori zavest, da niso samo Poljaki, nego tudi — Slovani.

Kandidatski govor na Ogrskem — v angleškem jeziku.

Ogrska je res čudna dežela. Madžarski šovinisti hočejo na vsak način vtopiti vse nemadžarske narode — večino prebivalstva — v madžarskem morju, a kadar so volitve, se mnogi kandidati ne morejo sporazumeti z volilci, ker ti ne znajo madžarsko, a kandidati zopet ne znajo rumunsko, slovaško ali kak drugi na Ogrskem običajni jezik. Tako se je teh ni zgodilo, da je neki kandidat držal svoj kandidatski govor v — angleškem jeziku. Začel je pač govoriti madžarsko, ali ga poslušalci — Slovaki — niso razumeli in ker so bili skoraj vsi že v Ameriki, kjer so se dobro naučili angleščine, so zahtevali od kandidata, naj govori angleško, kar je ta tudi storil, ker pri madžarskih politikih je znanje angleščine zelo razširjeno. Ali čudno je mo-

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[44]

Zgodilo se je, česar se je Rene tako grozno bala, kar jo je moralo po njenih mislih ubiti in uničiti...

Poleg nje je ležalo v zibelki dete, ki se je zadovoljno smehljalo belemu dnevu, zlatemu solncu, ki je sijalo skozi okno. Rene pa je ležala na postelji in premišljevala, kar se je zgodilo... Skoro ničesar se ni mogla spominjati, vedela je le, kako so jo nekega dne spoprijele grozne bolečine, da je kričala kot blazna in klicala v pomoč, da jo je tiščalo v prsih, da jo je bolela glava, kot bi ji hotela razpočiti — a nato se je onesvestila... ko pa se je prebudila... bila je mati... čula je lahne vzdih, jok novorojenega otroka.

Niti pogledala ga ni, bala se je, da ne bi videla na njegovem obrazu znanih potez, da se ne bi ob pogledu na otroka spomnila onega, ki ga je tako sovražila...

Začudila se je strežnica, ko je hotela dati materi v naročje sad njenega telesa, a Rene se je obrnila in zabranila...

Odredila je takoj, da so otroka prenesli v drugo sobo, da ni slišala njegovga joka...

Sama pa je ostala v svoji sobi; ko je toliko okrevala, da je mogla vstati, bila je prva njena pot, da je stopila pred ogledalo. Obupen vzdih se je izvil njenim prsim... tako grozno je shujšala, podočne kosti so se ji izbočile, da so podplute oči ležale kot v nekaki dobljini —

Še vedno je samotarila v svojem stanovanju, in ta samota, ki je ni bila navedena jo je ubijala... prej vedno v veseljih, razkošnih družbah, a sedaj zapuščenca — grozno je uplivala ta samota na njene žetike razburjene živce, začela je čutiti v glavi, v sencih neznosne bolečine, včasih se ji je stemnilo pred očmi, da ni videla ničesar... včasih pa je gledala sredi noči čudne nerazumljive prikazni... gledala je pred sabo Potrata, ki jo je opazoval s žalostnimi resnimi pogledi, v njegovih očeh je brala trpko očitjanje... In zopet je gledala pred seboj mrtvo Mary, a njen obraz je bil tako zadovoljen in srečen. Ali naj se odpro pred njo vsi grobovi, ali naj izbruhajo vse svoje žrtve, da jih mora gledati v svojih groznih vizijah... Vse noči ni mogla spati, pustila je goreti vedno luč, kajti v temi so prihajali strahovi... Poklicala je zdravnika, ki je natanko preiskoval njeno duševno stanje in ji priporočil popoln mir. Konstatiral je skrajno razburjenje njenih živcev.

Začetkoma se je Rene ravnala po

zdravnikovih navodilih, ostala je popolnoma mirna, a ni ji pomagalo dosti... Vedno hujeje in neznosnejše bolečine je čutila v svoji glavi, v sencih jo je tiščalo in polasčale so se je blazne bolečine. Najhujeje pa ji je bilo, kadar je čula jok svojega otroka, kadar jo je strežnica, dasi ji je odločno prepovedala, kaj vprašala, in ga ji omenila. Iz dna svoje duše je sovražila plod svojega lastnega telesa, proklinjala je uro njegovega spočetja, njegovega rojstva...

Odločila se je, da takoj, ko ozdravi zapusti Ljubljano, da se preseli v kraj, kjer je ne bo poznal nikdo, otroka pa prepusti tujim rokam in tuji oskrbi; samo da ga ne vidi nikdar več, potem ji bo mogoče bolje, potem bo lahko pozabila na grozno preteklost.

Samo da bi prenehale te grozne, neznosne bolečine v glavi, potem se že še natančno odloči...

Ali bolečine niso ponehale, od dne do dne so bile huješe, neznosnejše!

Rene je že popolnoma obupavala, polasčala se je je divja nervoznost, ki je prehajala že v blaznost... Ni se sicer zavedala svojega kritičnega položaja, ker je mislila, da so te bolečine v glavi le posledica težkega poroda, a vendar se je ustrašila, ako je pomislila, da bi mogle ostati te bolečine trajne...

Čas je hitro mineval, a Rene je še

vedno grozno trpela; včasih so jo spopadle take bolesti, da se ni zavedala ničesar, da je divjala po sobi, razmetavala in razbijala vse, kar ji je le prišlo pod roke.

In v takih trenutkih je slišala glas svojega mrtvega soproga, jok svojega otroka... in oba sta jo proklinjala... Po cele dneve je včasih zopet ležala mirno na postelji, ničesar se ni zavedala, kar se je godilo okoli nje, njene oči so brezizrazno brile vedno v enoinisto smer; popolna duševna apatija jo je premagala, njeni živci so bili popolnoma otrpli, njena duša nedovzetna za vsak zunanji dojem. V takih momentih ni občutila nobenih bolečin, tako bi najraje zaspala in se nikdar več ne prebudila... ali ko je ponehala ta duševna letargija, ponovile so se zopet bolečine, nastal je obup, — od dne do dne je bila bližje grozni bolezn, najhuješi bolezn človeštva — blaznosti...

Rene se sicer tega ni zavedala, tudi zdravnik ji ni hotel tega povedati, dasi ji je svetoval, naj gre v kak sanatorij, kjer ji bo mogoče, da si umiri razburjene živce. — Dolgo ni hotela ničesar slišati o tem, a slednjič se je pustila vendarle pregovoriti.

Hotela je počakati samo še toliko, da preskrbi vse potrebno glede otroka, da ga izroči ali v kako rodovino, ali pa v kak primeren zavod.

(Konec prih.)

ralo biti pri srcu temu madžarskemu politiku, ki je moral v svojem „magyaror-zragu“ priporočiti svojo kandidaturo — v angleškem jeziku! Je res čuden ta magyaror-zrag!

Kreta.

Kretsko vprašanje še vedno vznemirja evropske kabinete. Francoski ministri svet je imel radi tega sejo, na kateri se je razpravljalo samo o tem vprašanju. Po tej seji je izjavil minister zunanjih del, da vlada med vladami velikih sil popolno glasje glede skupnega postopanja v kretskem vprašanju.

Dnevne vesti.

Skoraj bi se bili zmotili. „Wie unkontrollierbare Gerüchte verlauten“ — kakor gre glas po deželi, so bili gg. tovariši v Knaflövi ulici včerajšnjega poročila „Jutra“ o Halleyevem kometu tako veseli, da so to le sklenili: Danes prvič povemo svetu, da izhaja v Ljubljani tudi „Jutro“, ki je pa s svojim poročilom o Halleyevem kometu le hotelo malo „potegniti“ občinstvo. Že so sestavili in baje tudi že štavili „izvirno“ poročilo, pa glej ta smola! Opozorjeni so bili na graške liste, ki so prinesli vest, da so ob 3. uri 30 minut tudi na Dunaju videli s prostim očesom Halleyev komet. Eni smoli sledi rada še druga: Tekom dne so prejeli dozdevno iz Ribnice tudi poročilo očitca Halleyevega kometu. „Unkontrollierbare Gerüchte“ pripovedujejo, da v Narodni tiskarni z nemškimi strankami pod streho, niso bili nič kaj veseli, ne veseli iz graških listov, še manj pa izvirnega poročila, dozdevno iz Ribnice doma. „Unkontrollierbare Gerüchte“ o tem poročilu še marsikaj ugibljuje, pa kdo vruga naj vse verjame takim „okrožnicam“. Toliko je pa gotovo: Vsa Ljubljana, ves slovenski narod bi se bil bolj začudil, da je „Slovenski Narod“ prvič potegnil to nagajivo „Jutro“ za ušesa, kakor pa da „Jutro“ ni prav nikogar potegnilo s svojim poročilom o Halleyevem kometu.

Nemška nesramnost. Včeraj ob 3/4 2 uri popoldan, je privozil v največjem diru s kolesom neki nemški mlečnozobi gimnazijec izza vogala Šelenburgove in Knaflöve ulice. Podrl je na tla malega dečka in ga lahko poškodoval. Številka kolesa je znana. Končno še malo pripombo: Kar čez noč je nastala navada, da stoji „gospodje“ z čepicami vedno na tem vogalu in ovirajo promet. Pritem pa izzivajo z ultragermanskimi „heul“ klici, kadar pride mimo njih kak nemški kolega. — Vsak dan ob 10. uri ko je odmor na nemški gimnaziji je videti pobaline, kako drve v kolonah s kolesi okoli Valvazorjevega parka pri muzeju. Ker je tu pot za kolesarenje prepovedana, naj skrbi poklicana oblast, da napravi temu „nedovoljenemu športu“ konec. Očividec.

Nerazumljivo postopanje. Pod tem naslovom smo pred nekaj dnevi priobčili vest o nekem Nemcu. Ker smo dobili z mnogih strani vprašanja če je vest resnična, konstatiramo z veseljem, da se je napaka od merodajnih faktorjev popravila, da včeraj dotičnega ni bilo več v onih prostorih. Veseli nas to tembolj, ker smo si stavili cilj: naše ljudi vzgojiti v jeklene značaje, ki se bodo otresli one špisarske omahljivosti in uslužnosti, ki je že toliko gorja povzročila našemu rodu. Slovenec bodi mož čvrst, jeklen, kot čitamo v „Tugomeru“.

Slovenci — štafaže. Nek slovenski list je čutil potrebo, delati reklamo za promenadni koncert vojaške godbe v „Zvezdi“. Mislili smo, da bodo vsi Slovenci toliko ponosni, da ne bodo hodili delat prostovoljne štafaže godbi 27. pešpolka. V svojo največjo žalost pa moramo priznati, da se še mnogo naših ljudi ne zaveda svojih

dolžnosti. Toliko za danes — o priliki bolj podrobno.

Jako vljuden zdravnik. Ker z ozirom na našo tozadevno včerajšnjo notico nekateri sumijo, da je g. dr. Demšar dotični zdravnik, izjavljamo, da v notici z dr. D. označen gospod nikakor ni gg. dr. Demšar. Kolikor mi ljudomilega gosp. dr. Demšarja poznamo, sploh ne bi mogli verjeti, da bi bil on zahteval odstranitev nohta, če to res ni potreba. Toliko v pojasnilo, da se g. dr. Demšarju ne bo delala radi te notice kaka krivica.

Posebni vlak v Zagreb. Povodom koncerta „Glasbene Matice“ v Zagrebu dne 5. maja na praznik „Vnebohoda“ se je do včeraj priglasiło že 279 oseb. Kdor se še želi udeležiti, naj se čim prej zgasi v pisarni „Glasbene Matice“ vsak dan od 6. do 7. ure zvečer, najpozneje pa do nedelje 1. maja ob 10. uri dopoldne.

V zagrebškem koncertu „Glasbene Matice“ bo dvorni operni pevec, gospod Betetto poleg basovskega samospeva v Sattnerjevi Jeftjevi prisiği pel krasne izvirne pesmi, ki so njegovemu glasu najboljši in prikladne. Iz novejših moderne slovenske literature tri Lajovičeve pesmi, Vetter veje... iz „Novih akordov“, „Pesem starca“ iz Matičnih samospevov in še nenatisnjeno novo pesem Svetla noč; na to pa najefektnjši slovenski basovski samospev zadnjih tridesetih let Vilharjev: Mornar. Gospa Mira Dev-Costaperaria pa bo pela dr. Krekovo pesem iz „Novih akordov“. Tam zunaj je sneg, Devovo pesem „Pastarica“, Čajkovskega Započ mi pesem, o, matil in Griegovo Solvejgino pesem.

Iz Jakopičevega umetniškega paviljona. Včeraj so bile kupljene sledeče slike: št. 143. „Ribiči“, št. 151. „Beneški motiv I.“, št. 152. „Beneški motiv II.“ od P. Žmika in št. 28. „Jesen“ od R. Jakopiča. Vsega skupaj je bilo dozdaj kupljenih na „Spomladanski razstavi“ 6 umotvorov.

Zakaj pa tega ne popravljate? Pri včerajšnjem občnem zboru delegatov bolniške blagajne gostilničarske zadrage si je bil društveni tajnik „privoščil“ „Jutro“ na svoj poseben način. „Popravljaj“ je oba dopisa predzadnjih dni, obdelal je zaključek zadnjega dopisa, skratka vse, a na eno glavno pa je čisto pozabil. Namreč ali to tudi ni res, kako je Tosti dobil svojo gostilno v bivši drvarnici. In pa, ali to tudi ni res, kar se je obrtni referent izjavil glede te koncesije? Zakaj pa tega ne popravljate gosp. Pintar? Dajte, dajte, smo namreč zelo radovedni!

Zopet lov na ljudi. Komaj je naša včerajšnja vest o prevnetem užitniškem pazniku nasproti Sv. Krištofa izšla, že smo dobili proti njemu od raznih strani toliko pritožb, da bi ž njimi lahko napolnili cel list. Vzamemo za enkrat le dva slučajja: Neka prijateljica „Jutra“ nam v daljšem pismu poroča: Vračajoč se iz Spod. Šiške, čitam „Jutro“ na travniku med Šiško in Bežim gradom. Kar mi prileti nasproti nek neznan kolesar v civilni obleki. Skoči pred mene tako nepričakovano, da sem vsa prestrašena pretrgala list. Osorno me pozove: Kaj imate? Odgovorim mu: Nič! Nato mi srdito ukaže, da moram vse pokazati, kar imam pri sebi. Misleč, da mož grozi s kakim osebnim napadom, se hitro domislim na prazno torbico, pomolim mu jo pod nos in še le, ko je mož dobil svoj „velik nos“ me je izpustil. Povedala sem o tem dogodku doma, in ko sem moža natanko opisala, so mi rekli: aha, to je gotovo tisti paznik nasproti Sv. Krištofa. Vprašam ravn. Grassellija, ali je tak nastop njegovih uslužbencev opravičen? Meni se zdi, da tak nastop presega že skrajne meje dopustno-

sti. — Drug slučaj: Nekdo je nesel od južnega kolodvora košaro jajec v Šiško na prodaj. Na Dunajski cesti ga dobi paznik (zopet le civilno oblečen) ga ustavi ter zahteva, da mora iti z njim na užitniški urad. Ko se oni izgovarja, da nese jajca v Šiško, paznik zgrabi za košarico; lastnik je brnil svoje blago, posledica je bila: Košarica z jajcem pade na tla, jajca se vsa potolčejo. Bilo je okrog 300 jajc. Kdo bo povrnil škodo? — Zaenkrat beležimo le vesti, kakor se nam sporočajo, končna beseda pa bo naša!

Glas iz občinstva. Približali so se časi, ko človek komaj čaka, da po svojem delu gre v lepo naravo, da se navžije zdravega in svežega zraka. Ljubljana ima v tem oziru tudi dovolj sprehajališč in še celo jako lepih. Tako sprehajališče je med drugimi gozdna pot, ki vodi od Švicarije do razgleda v Šiški. Komu ni ta romantična pot znana? Da se pa ne bode zopet komu primerilo to, kar se je meni, opozarjam šetalce, da kdor hoče iti po tej poti, naj vzame seboj vso turistovsko pripravo, ker bo moral plezati in skakati tako, kot na Triglavu. Sedaj so začeli sekati ob tej poti drevesa in tako leži vse polno hlodov čez pota. Človeku se vidi, kot bi bile kake barikade. Merodajne faktorje bi na to opozorili ter jih prosili z ozirom na to, da je pot javna, da se v tem oziru čim najhitreje napravi red.

Nesreča v gozdu. Hlapec Jakob Pence je hotel včeraj popoldne na Golovcu posekati neko smreko, pri tem pa mu je pri mahljaju s sekuro spodletelo in se je vsekav v levo nogo. Presekal si je čevljin in dva prsta, vsled preobilo izgubljene krvi je padel v nezavest. Poklicani zdravnik ga je obvezal in odredil, da so ga prepeljali v dež. bolnico.

Konji brez nadzorstva. Včeraj popoldne sta se v Gradišcu in Rimski cesti prehajala dva nevpričena konja, hlapec se jim jo menda izgubil. Konji so bili stavbenika Zupančiča, katera je potem neki postrešek prijel in jih odpeljal v hlev na Rimsko cesto; druge nesreče ni bilo.

Nepreviden kolesar. Na tla je podrl včeraj opoldne na Tržaški cesti neki kolesar, baje neki trgovski hlapec pestunjo Ivano Jurjevec. Jurjevičeva je pri padcu zadobila na komolcu desne roke lahko poškodbo.

Več dopisov namenjenih za današnjo številko smo morali z ozirom na drugo gradivo odložiti na jutrajšnjo izdajo s posebno prilogo.

Društvene vesti.

Izlet v Trst. Narodna delavska organizacija priredi poučen in zabaven izlet v Trst s posebnim vlakom dne 8. maja t. l. Odhod iz Ljubljane ob 3. uri 26 minut po noči, prihod v Trst ob 7. uri 10 minut zjutraj; 9. maja odhod iz Trsta ob 2. uri po noči in prihod zopet v Ljubljano ob 6. uri zjutraj. Voznina stane sem in tja v III. razredu 5 K 80 vin. in v II. razredu 8 K 80 vin. Vspored: I. Prihod v Trst, sprejem gostov. II. Od 8.—12. ure ogledovanje proste luke, Lloydovega in vojnega arzenala ter plinarne. III. Ob 12. uri obed. IV. Ob 3. uri ljudska veselica pri Sv. Mariji Magdaleni Zgornji pri „Tirolcu“ z bogatim vsprejemom (godba, petje, ples itd.). Razveseličnega prostora je krasen razgled na mesto, luko in morje. V. Ob pol 8. uri gledališka predstava v „Narodnem domu“. Izleta se lahko udeleži vsakdo, le do 5. maja mora vplačati gori navedeno voznino v društvenih prostorih N. D. O., na kar dobi takoj legitimacijo, proti kateri dobi na dan izleta vozni listek. — Tako ugodne prilike za polet v Trst, za ogledovanje vseh tamšnjih znamenitosti in naprav še ni bilo in je zopet ne bo. Tržaški Slovenci so nam

obljubili storiti vse, da bode bivanje gostov med njimi kar najprijetnejše, podali bomo roko tržaškim narodnim boriteljem ter se navduševali ob njih požrtvovalnosti in vztrajnosti v narodnem boju. Naj torej nihče ne zamudi te ugodne prilike in naj poleti z nami v Trst.

Pevsko društvo „Slavec“ priredi v nedeljo, dne 1. majnika ob ugodnem vremenu popoldanski izlet v Šmartno ob Savi k Dolničarju. Gostje dobro došli.

Ljubljanskega Sokola prvi letošnji pešizlet bo skupno z viškim Sokolom v nedeljo, dne 1. maja popoldne v Notranje gorice pri Brezovici. Odhod iz Narodnega doma ob polu 2. Povratek bo ob 8. uri zvečer.

Že prijavljeni zabavni večer telovadnega društva „Sokol I.“ v Ljubljani se vrši danes, dne 30. aprila v hotelu „Ilirija“ s sledečim sporedom: 1. Glasovir. F. Mandelssohn: „Spomladanska“. 2. Petje. A. Svetek: „Kaj bi te vprašal“. Cvetospev. 3. Petje. Fr. Küchen: „Colniču“. Dvospev-sopran, tenor. 4. Glasovir. I. Straus: „Cigan baron“. Overtura. 5. Petje. a) I. Fabian: „Prošnja“. Cvetospev. b) I. Witt: „Solza“. Cvetospev. 6. Glasovir. Eyster: „Umetniška kri“. Valček. 7. Petje. a) Fr. pl. Suppé: „Nič več?“. Samospev-sopran. b) I. Počivalnik: „V mraku“. Samospev sopran. 8. Komichen vtvor. 9. Petje. a) Narodna. Fr. Marolt: „En vzorec je pihov“. b) Narodna. Fr. Marolt: „Mela sem mladga moža“. c) Hajdrih: „V sladkih sanjah“. Cvetospevi. 10. Prosta zabava, šaljiva pošta in srečolov. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 vin. Za obilni poset se vljudno priporoča odbor. „Na zdar!“

„Slovenska Filharmonija“ koncertira danes v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl) od 8. do 12. zvečer in v nedeljo 1. majnika v hotelu „Tivoli“ (Švicarija) dopoldne od polu 10. do 12. in popoldne od 3. do 10. ure zvečer. Vstop prost.

Občni zbor

delegatov bolniške blagajne zadrage gostilničarjev in kavarnarjev v Ljubljani.

Včeraj popoldne se je vršil v mali dvorani „Mestnega doma“ občni zbor delegatov zgorej omenjene blagajne. Nas je ta občni zbor toliko bolj zanimaj, ker smo imeli baš zadnje dni pred zborovanjem celo kopico raznih pritožb od strani pri tej blagajni interesiranih in ker se je od nam naklonjene strani poročalo, da misli tajnik zadrage g. Pintar pri tem zborovanju „Jutro“ — „pošteno nabrisati“. Kakor pozneje razvidno, si je mož ta, za občne zборе najnovjši šport, tudi res privoščil, na način, katerega bi se od tajnika zadrage in od inteligentnega moža ne smelo pričakovati. Kdo pa je bil pri tem občnem zboru bolj „pošteno nabrisan“ ali „Jutro“ ali g. tajnik Pintar, to bodo posledice dokazale z obžalovanjem tudi konstatujemo, da navzoči magistratni svetnik g. Sešek kot uradna oseba take napade ne le dopušča, marveč jih vsaj kolikor iz njegovih opazk posnemamo, celo podpira. Govoril je namreč o nekih „časnikarskih čenčah“ ki naj so brezpomembne za „resne ljudi“. Mi jemljemo to v primerno znanje g. magistratni svetnik Sešek! Pripomnimo pa, ne glede na v našem listu zadnje dni priobčene pritožbe, le še toliko, da, če je magistratni svetnik g. Sešek sam konstatiral, da pri bolniški blagajni glede podpor ni vse v takem redu, kakor bi moralo biti, potem g. tajniku kaj slabo pristojja, če očita „Jutru“ laž in obrekovanje za dopise, ki prihajajo iz vrst članov zadrage. Sicer pa kakor rečeno, o tem se bo dalo še govoriti. Nastopno kratek posnetek iz zborovanja samega:

Otvoritev zborovanja.

Vsled izpočetka nezadostnega števila vdeležencev se je na 3. uro sklicano zborovanje zakasnelo do 3/4, na 4. Namesto na bolniškem dopustu se nahajajočega načelnika g. Tostija, otvori njegov namestnik g. Stritar (kavarna Avstrija) zborovanje s primernim nagovorom.

Iz letnega poročila za l. 1909.

V preteklem letu se je stanje blagajne izboljšalo, rezervni zaklad primerno dvignil, blagajna je po moči in potrebi podpirala obolele člane. Pojavili so se seveda tudi nezadovoljstva, ki so hoteli blagajno izkoriščati. Bolnikov je bilo prijavljenih 84, bolnih dni je bilo izplačanih s podporami 575 na dom in 43 dni v bolnišnici, skupno 618 bolniških dni. Nekateri bolniki niso reflektirali na podporo; tem se izreče zahvala. Članov začetkom leta 238, pristopilo 27, izstopilo 19, umrlo 5, stanje koncem leta 246 članov. Razsodišče je poslovalo v 3 slučajih, odborovih sej je bilo 8. Blagajniške lekarne: Trnkoczy, Levstek, Čizmar.

K besedi se oglasi g. Dachs, omenjajoč govorice o raznih pritožbah in neurednosti pri podelitvi podpor. G. tajnik odgovarja, da je rozsodišče le v 3 slučajih imelo nastopiti.

G. Dachs: O ranjem Zupanu se je govorilo, da je dobil podporo šele po več-

Halleyev komet je tukaj!

Kakor velik gospod! Bobnajo in ropotajo: zdaj pa zdaj pride. Pa ga le ni. Ali ko se šum in ropot pričakovanja poleže, glej nekega lepega dne pa pride kar na tihem, le nekateri vztrajno čakajoči imajo čast ga sprejeti — tudi kar na tihem.

Tako tudi Halleyev komet. Koliko in kdaj so že bobnali o njem, tainta čas pride. Učeni katoliški gospodje so mu v „Unionu“ celo že do sekunde določili čas, kdaj se ima nam predstaviti tako, da ga pozdravimo s „prostimi očesom“.

Določili so mu čas od 15.—18. t. m. In oni, ki so to verovali, so res prihajali na ljubljanski grad na vse zgodaj zjutraj „komet gledat“. Pa vselej so se razočarani vračali domu, zakaj komet jim je trdovalno fige kazal.

Pa še nekemu se ni bolje godilo. Tudi naš odgovorni urednik ga je pričeni od 6. aprila razen deževnih dni, vsako jutro pričakoval. Je pač drugim še bolj učenim prorokom kometu še več zaupal. Ali tudi njega komet ni uslišal. Sicer pa se je zato z raziskovanjem drugih meteoroloških pojavov bogato odškodoval. Glede kometu pa je po novjših poročilih odložil sprejem proti koncu aprila. Tisti, ki so mu včasih delali „asistenco“ na gradu, morajo pričati,

da nas in Vas ne laže, če to trdi: V četrtek večer pa je s „proroškim“ duhom vstopil v tiskarno, pa dejal: gospodje, nocoj gremo nad Halleyev komet! In gg. stavci so dejali: da, gremo! (Le g. pl. S. se je skujal.) In res, ko je bilo „Jutro“ ob 3. zjutraj do zadnje pičice v zadnjem oglasu gotovo, se je dvignilo malone celo „Jutro“ na grad — dvignilo se je brez vzpenjače. Ob 3. uri 25 minut smo stali že na utrdbah. Krasno jutro, kakor nalašč za sprejem takega gospoda, kakor je Halleyev komet. Mislili smo, bogve koliko „opazovalcev“ dobimo že gori, pa ni bilo nikogar. Obrnemo poglede proti vzhodu. Bilo je 3/4. Kar se prikaže — potrpite ne še Halleyev komet — ampak gospa Antonija Debevc, soproga c. kr. fin. komisarja, s svojo služkinjo in da beležimo vestno, tudi s svojim psom. Med nami je bil še nek mladi gospod, ki je celo noč prečul, katerega pa iz gotovih ozirov ne imenujemo.

Prišlo se je tekmovanje. Vsako kolikaj sumljivo piko smo kritično pregledali, a o kometu ne duha ne sluha. Naš „odgovorni“ je s kukulom oborožen zasledoval „sumljive znake“ med sv. Goro in Jančem. Zapazil je bil nekaj kot malemu repu podobnega, a v tistem hipu zakliče g. Brufach (stavec „Jutra“) in takoj za njim gospa Debevc: komet je že tu!

In Halleyev komet je bil res tu!

Ura je kazala 3:35. Stal je kakih 30 m visoko nad obzorjem, desno od solnčnega vzhoda, zvezda kakor navadna, le da je imel privesek, rep, poševno kviško proti jugovzhodu torej od solca stran obrnjen. Dolgost (po vidiku) približno 2 m. Našega navdušenja in veselja seveda ne bomo popisovali.

Občudovali smo ga ter spremljevali do 4. ure. Nad Krimom viseča luna je precej motila svetlobo repa nasproti ji hitečega kometu. Včasih se je rep krasno videl, semtertje se je pa jasneje zasvetlikala tudi zvezda sama. In še le tedaj se je nam zdela večja od sosednih zvezd. Že proti 4. uri je jela svetloba repa zginjati in kmalu po 4. uri je že ni bilo več opaziti.

Ko je nato prišel še nek tudi vztrajen „opazovalec“ na grad, mu je naš „odgovorni“ izrekel sožalje — komet je že izginil, mu je dejal. Mož ni veroval — le v svojo škodo.

Naš „odgovorni“ je še počakal solnčnega vzhoda, gg. stavci pa so se poslovlili od kometu in se razšli. Eden izmed njih pa je šel v tiskarno, „umiril“ v stavku zadnjo brzojavko, jo pahnil iz „Jutra“, zato pa vzbudil v življenje prvo vest „Jutra“:

Halleyev komet je že tukaj!

... c

Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje
Slovenska Filharmonija*.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

30—5

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavitkov po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

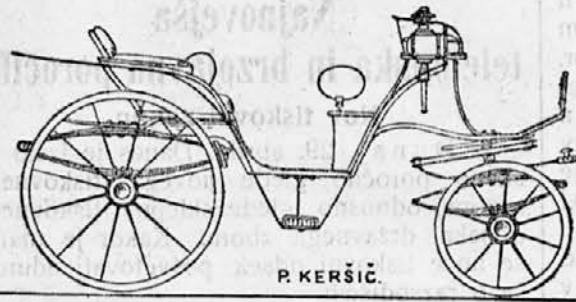
H. Suttner
Ljubljana, Mestni trg
nasproti rotovža

priporoča svojo bogato zalogo najfinjših in najnovejših žepnih, kakor salonskih ur, juvel, zlatnine in srebrnine, raznih pravnih daril iz kina srebra. 52—7
Blago najfinjše vrste. ... Cene najnižje.
Cenik zastoj in poštne prosto.

Restavracija Zupan
Sv. Jakoba trg

se priporoča slavnemu občinstvu. Restavracija je moderno urejena.
Mir in točnost zjamčena. :: Spre-
:: jemajo se abonenti na hrano. ::
Za obilen poset se priporoča
M. Zupan.

Sprejmejo se takoj
pomočniki in vajenci

kolarske, kovaške
in sedlarske stroke
v tovarni za vozove

Peter Keršič v Spodnji Šiški
pri Ljubljani.

Telefon šte. 121.

Velik senčnat vrt za 10.000 ljudi,

popolnoma prirejen za koncerte, ljudske veselice itd. Edini te vrste v Ljubljani in okolici, Slovincem na razpolago. Samo par minut oddaljeno od mesta.

Gostilna je pod novim, spretnim in izku-
šenim vodstvom.

Priporoča se slavnemu občinstvu in slavnim društvom za prirejanje veselic in družinskih zabav.

Točim bela in rudeča dolenska, bela štajerska in črna istrska vina; dalje točim mengeško dvojno marčno pivo, radi velikega prometa vedno najsvežeje.

Okusna jedila vseh vrst vedno po želji na izbiro.

Cena abonma na hrano: kosilo in večerja v popolno zadovoljnost à 40 vinarjev.

Najtopleje se priporočata

F. M. BALIJA

Glince št. 3

ex gostilna pri Travnu.

Gugalnica za deco. Električni gramofon.

Staja za konje.

Igra na kroglje.

ADVOKAT

DR. JOSIP C. OBLAK

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno v Ljubljani

Dalmatinova ulica št. 15, (hotel Štrukelj).

A. PERSCHE

Ljubljana,

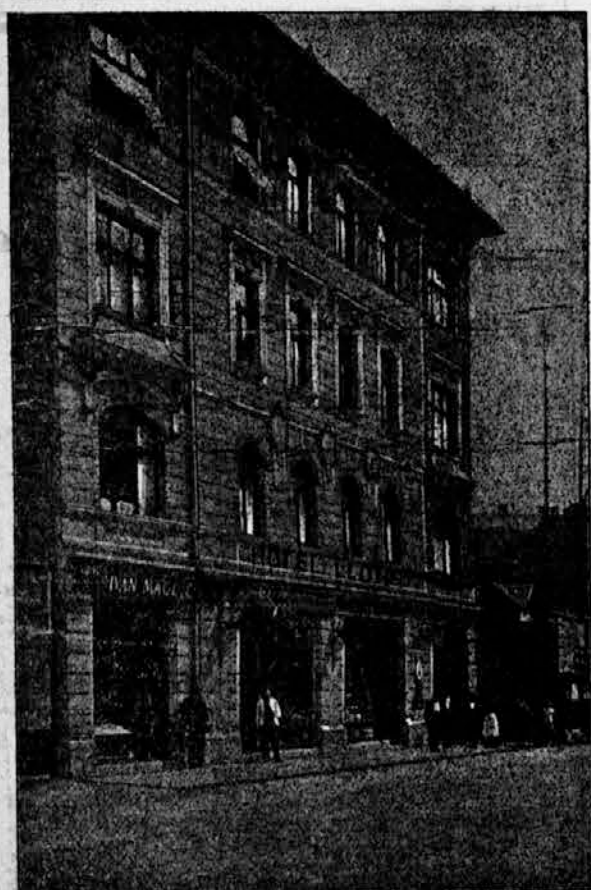
Pred škofijo št. 21.

priporoča

veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in dame, specijalitete zavratnic in nogavic; steznik

„Directoire“ P. D.

priporočam staroznano
dobro gostilno

kjer točim le najboljše naravna vina in izvrstno pivo.

Izborna domača kuhinja. Cene 52—5 najnižje.

Hotel „Lloyd“

sobe za prenočišča

v najlepšem redu po zmerni ceni.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Senčnat lep vrt. V sredini mesta.

Ljubljana

sv. Petra cesta 9 in Miklo-

šičeva cesta 11,

nasproti hotela „Union“.

Karol Počivaunik.

Najprimernejša

birmanska darila

za dečke in deklice.

Največja izbora.

Znano nizke cene.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Delniška glavica:
K 3.000.000.

301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond:
K 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.